

APSTIPRINĀTS
Nodibinājuma „Akadēmiskās informācijas centrs”
valdes priekšsēdētāja
Baiba Ramaņa

Rīgā, 2019. gada 22. jūlijā

SASKAŅOTS
Nodibinājuma “Akadēmiskās informācijas centrs”
Akreditācijas departamenta vadītājs
Andrejs Rauhvargers

Rīgā, 2019. gada 22. jūlijā

Nodibinājuma “Akadēmiskās informācijas centrs” nolikums

“Ekspertu atlasē kritēriji un principi”

*Izdoti saskaņā ar
Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra Nr.793
“Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi” 13.punktu,
Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumu Nr.794
“Augstskolu un koledžu akreditācijas noteikumi” 2.1.apakšpunktu,
Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumu Nr.795
“Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 2.1.apakšpunktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Ekspertu atlasē kritēriji un principi (turpmāk – kritēriji un principi) nosaka prasības ekspertu iekļaušanai Akadēmiskās informācijas centra Akreditācijas departamenta, kas turpmāk tekstā saukts - Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra (turpmāk – Aģentūra), ekspertu datu bāzē, kā arī ekspertu atlasē principus Aģentūras organizētajām kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm.
2. Kritēriji un principi nosaka ekspertu atlasē procesu šādām Aģentūras organizētajām kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm:
 - 2.1. studiju programmu licencēšana;
 - 2.2. studiju virzienu akreditācija;
 - 2.3. augstskolu un koledžu akreditācija;
 - 2.4. izmaiņu studiju virzienā novērtēšana;
 - 2.5. studiju programmas, kas licencēta pēc studiju virziena akreditācijas, iekļaušana studiju virziena akreditācijas lapā.

3. Kritēriji un principi ir izstrādāti ar mērķi veidot caurskatāmu ekspertu pieteikšanās un atlases procesu, kā arī informēt augstskolas un koledžas, pretendētus, kuri vēlas kļūt par ekspertiem, un sabiedrību par ekspertu datu bāzes veidošanas un ekspertu atlases principiem.

II. Ekspertu datu bāzes veidošana

4. Aģentūra izveido, uztur un regulāri atjauno ekspertu datu bāzi (turpmāk – datu bāze).
5. Pretendents, kurš vēlas pieteikties par ekspertu, nosūta savu pieteikumu elektroniski uz e-pasta adresi aika@aic.lv.
6. Pretendentam, kurš vēlas, lai dati par viņu tiktu iekļauti datu bāzē, ir jābūt izglītībai, kas atbilst vismaz Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras 7.līmenim, un ir jāatbilst vismaz trim šādiem kritērijiem:
 - 6.1. pieredze pētniecībā un publikācijas recenzētos zinātniskos izdevumos;
 - 6.2. pieredze augstākās izglītības studiju procesa īstenošanā;
 - 6.3. pieredze augstākās izglītības studiju procesa organizācijā un/vai studiju programmu izstrādē;
 - 6.4. pieredze augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā;
 - 6.5. pieredze augstākās izglītības iestāžu un studiju programmu iekšējās kvalitātes nodrošināšanā un/vai novērtēšanā;
 - 6.6. pieredze augstskolas zinātniskās darbības vērtēšanā;
 - 6.7. izpratne par Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG), kā arī zināšanas par Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanu (Boloņas process);
 - 6.8. angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī saskaņā ar Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļa vietnē – www.europass.lv);
 - 6.9. zināšanas par augstākās izglītības attīstību un organizāciju, kā arī par normatīvajiem aktiem, kas regulē augstāko izglītību Latvijā;
 - 6.10. pieredze studentcentrētas izglītības īstenošanā vai tās novērtēšanā, tai skaitā attiecībā uz elastīgu mācīšanās ceļu veidošanu, kā arī pieredze absolventu darba gaitu monitoringā;
 - 6.11. pieredze darbā organizācijās, tai skaitā starptautiskajās, augstākās izglītības jomā.
7. Pretendents papildus elektroniski uz e-pasta adresi aika@aic.lv nosūta savu CV, kurā apliecina, ka viņam piemīt:
 - 7.1. labas komunikācijas prasmes (rakstiski, mutiski);
 - 7.2. prasme strādāt komandā;
 - 7.3. prasme veikt intervijas, apkopot un analizēt to rezultātus;
 - 7.4. spēja ievērot noteiktos termiņus un procedūras.
8. Aģentūra desmit darbdienu laikā pārbauda pieteikumā un CV norādītos datus un, ja eksperts atbilst noteiktajiem kritērijiem, iekļauj ekspertu Aģentūras datu bāzē. Eksperts saņem apstiprinājumu par viņa datu iekļaušanu datubāzē.

9. Eksperts reizi gadā līdz kārtējā gada 31. oktobrim aktualizē savā CV iekļauto informāciju, nosūtot to uz aika@aic.lv.

III. Ekspertu atlases un apstiprināšanas principi kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm

10. Augstskolas un koledžas novērtēšanas ekspertu atlasī veic saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumiem Nr.794 „Augstskolu un koledžu akreditācijas noteikumi”.
11. Studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas izveidi, izmaiņu akreditētā studiju virzienā novērtēšanas ekspertu atlasī un studiju programmas, kas licencēta pēc studiju virziena akreditācijas, novērtēšanas, lai to iekļauto studiju virziena akreditācijas lapā, ekspertu atlasī veic saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumiem Nr.793 „Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”.
12. Ekspertu atlase studiju programmu licencēšanai notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumiem Nr.795 „Studiju programmu licencēšanas noteikumi”.
13. Aģentūra atlasa ekspertus, ņemot vērā kvalitātes novērtēšanas aktivitātes veidu un konkrētā uzdevuma saturu, kā arī interešu konflikta neesamību.
14. Ar interešu konfliktu šo kritēriju un principu ietvaros saprotams:
 - 14.1. eksperts nav nodarbināts un viņam nav citu līgumveida attiecību ar augstākās izglītības iestādi, kuras studiju programma tiek novērtēta, kā arī viņš nav bijis nodarbināts šajā augstākās izglītības iestādē divu gadu laikā pirms novērtēšanas vizītes;
 - 14.2. eksperts nav augstākās izglītības iestādes, kuras studiju programma tiek novērtēta, lēmēj institūcijas vai padomdevēj institūcijas sastāvā;
 - 14.3. eksperts nestudē augstākās izglītības iestādē, kuras studiju programma tiek novērtēta, kā arī nav to absolvējis divu gadu laikā pirms novērtēšanas vizītes;
 - 14.4. novērtējamās studiju programmas un tai atbilstošā studiju virziena īstenošanā nav iesaistīta persona, kura ir eksperta tēvs, māte, vecāmāte, vekaistēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusbrālis, pusbmāsa vai laulātais.
15. Ekspertu atlasei kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm Aģentūra izmanto savu ekspertu datu bāzi. Aģentūra var pieaicināt ekspertus, kurus iesaka Studiju kvalitātes komisija, citu valstu kvalitātes nodrošināšanas aģentūras, darba devēju organizācijas, studentu organizācijas vai citas institūcijas, vienlaikus iekļaujot datus par ekspertiem datu bāzē.
16. Ekspertus šī nolikuma 2.punktā minētajām kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm apstiprina Aģentūra šī nolikuma IX. sadaļā noteiktajā kārtībā.

IV. Ekspertu atlase studiju programmas licencēšanai

17. Studiju programmas novērtēšanai apstiprina trīs ekspertus, no kuriem viens ir Latvijas Studentu apvienības (turpmāk – LSA) deleģēts pārstāvis un viens nozares ekspertu padomes

deleģētu pārstāvis, ja licencēšanai iesniegta profesionālā studiju programma un ir izveidota atbilstoša nozares ekspertu padome, vai Latvijas Darba devēju konfederācijas (turpmāk – LDDK) deleģēts pārstāvis, ja nav izveidota atbilstoša nozares ekspertu padome vai licencēšanai iesniegta akadēmiskā studiju programma. Vienu tās jomas ekspertu, kurā pieteikta studiju programmas licencēšana, Aģentūra atlasa no datu bāzes vai pieaicina saskaņā ar šī nolikuma 15.punktu.

18. Atlasot studiju programmai atbilstošās nozares ekspertu, Aģentūra papildus ņem vērā šādus aspektus:
 - 18.1. ekspertam ir pieredze iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu darbībā vai augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā;
 - 18.2. ekspertam ir kompetence nozarē, kurai atbilst vērtējamā studiju programma;
 - 18.3. studiju programmu raksturojošie elementi (piemēram, līmenis, īstenošanas veids un forma, valoda);
 - 18.4. studiju virziens, kurā tiek licencēta studiju programma;
 - 18.5. augstākās izglītības iestādes veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža);
 - 18.6. interešu konflikta neesamība.

V. Ekspertu atlase studiju virziena novērtēšanai

19. Ņemot vērā studiju virzienam atbilstošo studiju programmu skaitu un studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanu augstskolas vai koledžas filiālēs, studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu novērtēšanai ekspertu grupas sastāvā iekļauj un apstiprina ne mazāk kā piecus ekspertus, no kuriem viens ir LSA deleģēts pārstāvis un viens LDDK deleģēts pārstāvis. Aģentūra atlasa ekspertus no datu bāzes vai pieaicina saskaņā ar šī nolikuma 15.punktu.
20. Studiju virziena novērtēšanai ekspertu grupā iekļauj tikai tos ekspertus, kuru angļu valodas zināšanas atbilst vismaz B2 līmenim saskaņā ar Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļa vietnē – www.europass.lv).
21. Ekspertu grupai kopumā jāatbilst šādām prasībām:
 - 21.1. pieredze iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu darbībā;
 - 21.2. kvalifikācija nozarē, kas atbilst vērtējamajam studiju virzienam;
 - 21.3. vismaz viens ir ārvalstu eksperts.
22. Atlasot ekspertus konkrētai novērtēšanai, Aģentūra papildus ņem vērā šādus aspektus:
 - 22.1. augstākās izglītības iestādes veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža);
 - 22.2. studiju virziens;
 - 22.3. studiju virzienam atbilstošās studiju programmas (to līmenis, īstenošanas veids un forma, grāds, kvalifikācija u.c. raksturojošie elementi);
 - 22.4. novērtēšanas specifika (pirmā, kārtējā vai ārkārtas akreditācija);
 - 22.5. interešu konflikta neesamība.

23. Atlasot pretendētus studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas vadītāja un sekretāra amatam, papildus tiek piemērotas šādas prasības:

23.1. pieredze augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā (vēlams, ka ekspertu grupas vadītājam ir starptautiska pieredze);

23.2. iepriekšēja dalība konferencēs, semināros, mācībās par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

VI. Ekspertu atlase izmaiņu akreditētā studiju virzienā novērtēšanai

24. Izmaiņu akreditētā studiju virzienā novērtēšanai tiek piesaistīts viens eksperts, kuru Aģentūra atlasa no datu bāzes vai pieaicina saskaņā ar šī nolikuma 15.punktu un kura kvalifikācija un/vai profesionālā pieredze atbilst attiecīgajam studiju virzienam.

25. Atlasot ekspertu konkrētai novērtēšanai, Aģentūra ņem vērā šādus aspektus:

25.1. studiju virziens;

25.2. studiju programma, kurā tiek veiktas izmaiņas (līmenis, īstenošanas veids un forma, grāds, kvalifikācija u.c. raksturojošie elementi);

25.3. novērtējamo izmaiņu būtība;

25.4. augstākās izglītības iestādes veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža);

25.5. interešu konflikta neesamība.

VII. Ekspertu atlase studiju programmas, kas licencēta pēc studiju virziena akreditācijas, novērtēšanai, lai to iekļautu studiju virziena akreditācijas lapā

26. Studiju programmas, kas licencēta pēc studiju virziena akreditācijas, novērtēšanai, lai to iekļautu studiju virziena akreditācijas lapā, tiek piesaistīti divi eksperti, no kuriem vismaz viens ir ārvalsts eksperts un kuru kvalifikācija un/vai profesionālā pieredze atbilst attiecīgajam studiju virzienam. Aģentūra atlasa ekspertus no datu bāzes vai pieaicina saskaņā ar šī nolikuma 15.punktu.

27. Studiju programmas, kas licencēta pēc studiju virziena akreditācijas, novērtēšanai, lai to iekļautu studiju virziena akreditācijas lapā, izvēlas tikai tādus ekspertus, kuru angļu valodas zināšanas atbilst vismaz B2 līmenim saskaņā ar Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļa vietnē – www.europass.lv).

28. Atlasot studiju programmai atbilstošās nozares ekspertu, Aģentūra papildus ņem vērā šādus aspektus:

28.1. ekspertam ir pieredze iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu darbībā vai augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā;

28.2. ekspertam ir kompetence nozarē, kurai atbilst vērtējamā studiju programma;

28.3. studiju programmu raksturojošie elementi (piemēram, līmenis, īstenošanas veids un forma, valoda);

28.4. studiju virziens, kurā tiek iekļauta studiju programma;

28.5. augstākās izglītības iestādes veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža);

28.6. interešu konflikta neesamība.

VIII. Ekspertu atlase augstskolas vai koledžas novērtēšanai

29. Augstskolas vai koledžas novērtēšanai ekspertu grupas sastāvā iekļauj septiņus ekspertus, tai skaitā vienu LDDK vai augstskolas vai koledžas stratēģiskajai specializācijai atbilstošās nozares ekspertu padomes deleģētu pārstāvi, vai profesionālās nozaru organizācijas deleģētu pārstāvi, ja nav izveidota atbilstoša nozares ekspertu padome, vienu LSA deleģētu pārstāvi un vismaz divus ārvalstu ekspertus. Aģentūra atlasa ekspertus no datu bāzes vai pieaicina saskaņā ar šī nolikuma 15.punktu.
30. Augstskolas vai koledžas novērtēšanai ekspertu grupā iekļauj tikai tos ekspertus, kuru angļu valodas zināšanas atbilst vismaz B2 līmenim saskaņā ar Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļa vietnē – www.europass.lv).
31. Katram ekspertam ir pieredze vismaz vienā šajā punktā minētajā jomā. Aģentūra nodrošina, ka kopumā konkrētās grupas ekspertiem ir pieredze šādās jomās:
- 31.1. kvalitātes novērtēšanas pieredze augstskolu, koledžu, studiju virzienu un studiju programmu akreditācijas vai studiju programmu licencēšanas procesā;
 - 31.2. pieredze augstākās izglītības iestādes vadīšanā;
 - 31.3. zināšanas, kas atbilst augstskolā vai koledžā īstenotajiem studiju virzieniem;
 - 31.4. pieredze augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmu novērtēšanā;
 - 31.5. pieredze augstskolas zinātniskās darbības vai mākslinieciskās jaunrades darba vērtēšanā;
 - 31.6. pieredze augstskolas vai koledžas un darba devēju organizāciju sadarbības vērtēšanas jomā;
 - 31.7. pieredze Eiropas augstākās izglītības telpas (Boloņas procesa) vai citu starptautisko augstākās izglītības procesu norisēs.
32. Aģentūra konkrētai novērtēšanai atlasa ekspertus, kuru kvalifikācija un/vai profesionālā pieredze atbilst novērtējamās augstskolas vai koledžas profilam, īstenotajiem studiju virzieniem un citiem nosacījumiem, papildus ņemot vērā šādus aspektus:
- 32.1. augstākās izglītības iestādes veids (universitāte, akadēmija, augstskola vai koledža);
 - 32.2. studiju virziens/virzieni;
 - 32.3. studiju virzieniem atbilstošās studiju programmas (to līmenis, īstenošanas veids un forma, grāds, kvalifikācija u.c. raksturojošie elementi);
 - 32.4. novērtēšanas specifika (pirmā, kārtējā vai ārkārtas akreditācija);
 - 32.5. ekspertu pieredze studiju kvalitātes vērtēšanā;
 - 32.6. interešu konflikta neesamība.
33. Atlasot pretendentes augstskolas vai koledžas ekspertu grupas vadītāja un sekretāra amatam, papildus tiek piemērotas šādas prasības:
- 33.1. iepriekšēja dalība konferencēs, semināros, mācību pasākumos par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu;
 - 33.2. ekspertu grupas vadītājam ir starptautiska pieredze augstākās izglītības iestāžu vērtēšanā;
 - 33.3. ekspertu grupas sekretāram ir pieredze augstākās izglītības kvalitātes ārējā novērtēšanā.

IX. Ekspertu apstiprināšanas un noraidīšanas kārtība

34. Attiecīgās kvalitātes novērtēšanas aktivitātes koordinators – Aģentūras darbinieks (turpmāk – koordinators) sagatavo informāciju par kvalitātes novērtēšanas aktivitātes ekspertiem atbilstoši šī nolikuma pielikumam (turpmāk – informācija). LSA, attiecīgās nozares ekspertu padomes vai LDDK ekspertus iekļauj attiecīgajā ekspertu grupā pēc deleģējuma saņemšanas no katras minētās organizācijas.
35. Ekspertus šī nolikuma 2.punktā minētajām kvalitātes novērtēšanas aktivitātēm elektroniski apstiprina Aģentūras vadītājs vai vadītāja vietniece, ņemot vērā koordinatora sagatavoto informāciju.
36. Triju darbdienu laikā pēc ekspertu grupas apstiprināšanas koordinators elektroniski nosūta augstskolai vai koledžai informāciju par apstiprinātajiem ekspertiem.
37. Augstskola vai koledža triju darbdienu laikā var izteikt noraidījumu apstiprinātajiem ekspertiem, elektroniski iesniedzot Akadēmiskās informācijas centrā pamatojumu noraidījumam katram noraidītajam ekspertam. Augstskolas vai koledžas iesniegums tiek izskatīts desmit darbdienu laikā. Ja augstskolas vai koledžas iesniegums tiek atzīts par pamatotu, Aģentūra izvirza un noteiktā kārtībā apstiprina citus ekspertus noraidīto aizvietošanai, nosūtot augstskolai vai koledžai informāciju par tiem.
38. Pēc ekspertu apstiprināšanas un saskaņošanas ar attiecīgo augstskolu vai koledžu, Akadēmiskās informācijas centrs noslēdz līgumu ar katru ekspertu par novērtēšanas veikšanu. Līgumam pievieno apliecinājumu par neatrašanos interešu konfliktā un ka novērtēšanas procesā iegūtā informācija netiks publiskota.
39. Ja pēc eksperta apstiprināšanas atklājas, ka attiecīgais eksperts atrodas interešu konfliktā, līgums netiek parakstīts. Aģentūra atlasa citu ekspertu saskaņā ar III., IV., V., VI., VII. vai VIII. sadaļā noteikto kārtību un apstiprina šajā sadaļā noteiktajā kārtībā.